

LBRIS

We know
books

ATMOSFERĂ

**TAYLOR
JENKINS REID**

Traducere din limba engleză de
MONICA GRECU

NEMIRA

vei vedea că ele formează un triunghi. Iar acest triunghi arată întotdeauna spre sud. Dacă te rătăcești vreodată, le poți găsi pe cele trei și vei ști astfel încotro să mergi.

Ceva în legătură cu asta pare să vindece întotdeauna orice mă doare atunci când eu și fiica mea pășim în noapte. Știu că o parte are legătură pur și simplu cu bucuria de a petrece timp cu ea și poate cu emoția de a dobândi noi cunoștințe.

Dar cred că e vorba și de ușurarea pe care o simt când știu că acele stele sunt neclintite.

Nimic din ce am putea face nu le va schimba vreodată. Ele sunt mult mai mari decât noi. Și nu se vor schimba în timpul vieții noastre. Putem să reușim sau să eșuăm, să avem dreptate sau să greșim, să-i iubim sau să-i pierdem pe cei pe care îi iubim, și Triunghiul de Vară va arăta tot spre sud. Și, în acest fel, știu că totul va fi într-un fel bine – oricât de imposibil ar părea uneori.

Sper foarte tare să vă placă această poveste. Dar sper, și mai tare, că Joan Goodwin vă poate convinge să ieșiți afară în seara asta, după ce stelele se vor ivi, și să priviți în sus. Sper din toată inima că Joan vă poate convinge să lăsați aceste minuni să vă copleșească.

Taylor Jenkins Reid

29 DECEMBRIE 1984

Joan Goodwin ajunge la Centrul Spațial Johnson cu mult înainte de ora nouă, iar atmosfera din Houston este deja sufocantă și umedă. Își simte transpirația adunându-i-se la rădăcina părului în timp ce traversează campusul spre clădirea unde se află Centrul de Control al Misiunii. Știe că e din cauza căldurii. Dar mai știe și că nu e doar din cauza asta.

Sarcina pe care o are de îndeplinit azi este una dintre părțile ei preferate ale meseriei de astronaut. Este CAPCOM¹ pentru echipajul Orion în timpul STS-LR9, al treilea zbor al navetei spațiale *Navigator*.

Rolul de CAPCOM – singura persoană din cadrul centrului de control al misiunii care vorbește direct cu echipajul de pe navetă – este unul dintre multele roluri pe care astronautii le îndeplinesc când nu sunt plecați în misiune.

Ăsta e un lucru pe care Joan trebuie să-l explice adesea celor prezenți la rarele petreceri la care acceptă să meargă. Că astronautii se antrenează pentru a merge în spațiu, da. Dar ei ajută, de asemenea, la proiectarea instrumentelor și la crearea experimentelor, testează mâncarea, pregătesc naveta spațială, îi învață pe elevi ce poate face NASA, pledează la Washington pentru susținerea călătoriilor în spațiu, vorbesc cu presa și multe altele. Este o listă epuizantă.

A fi astronaut nu înseamnă doar să ajungi în spațiu. Înseamnă să te numeri printre oamenii care duc echipajul acolo sus.

¹ *Capsule Communication*, astronautul de la centrul de control, care comunică cu echipajul aflat în misiune spațială. Toate acronimele din text corespund termenilor din limba engleză (n. red.).

În plus, Joan a fost deja. Are, în noptiera ei de acasă, acel talisman greu de obținut la care tânjește fiecare astronaut: insigna de aur. Dovada că ea s-a numărat printre pușinii aleși care au părăsit vreodată această planetă.

A văzut albastrul spectaculos de strălucitor al celor șapte oceane de la distanța de trei sute douăzeci de kilometri. *Azurii? Cobalt? Ultramarin?* Nu exista nicio nuanță suficient de vie care să-l poată denumi. Nouăzeci și nouă virgulă nouă la sută dintre ființele umane care au trăit vreodată n-au văzut niciodată acel albastru. Iar ea l-a văzut.

Dar acum s-a întors cu ambele picioare pe pământ și are o treabă de făcut.

Așadar, când Joan intră în clădirea centrului de control al misiunii în acea dimineață, cu o cafea neagră în mână, e relaxată. Nu e anxioasă, nici îngrozită, nici cu inima frântă.

Toate acestea vor veni mai târziu.

Joan intră în sala centrului de control al misiunii prin amfiteatru. Privește un moment cum echipa din schimbul anterior îi pregătește pe doi dintre specialiștii de misiune pentru ieșirea lor în spațiu.

Șeful ei – actualul director al zborului Orion, Jack Katowski – este deja în sală, primind informații de la directorul de zbor anterior.

Jack are părul tuns scurt, tâmples grizonante și o reputație de a fi *deosebit de stoic* în cadrul unei organizații recunoscute pentru stoicismul său.

Totuși, el o susține de mult timp pe Joan în rolul ei de CAPCOM. Și formează o echipă bună.

Acesta este un lucru cu care Joan se mândrește. Că știe să lucreze în echipă. Mai ales cu echipajul de pe STS-LR9, care este format aproape în întregime din astronauți din seria ei.

Comandantul Steve Hagen fusese unul dintre instructorii lor, dar restul echipajului – pilotul Hank Redmond și specialiștii de misiune John Griffin, Lydia Danes și Vanessa Ford – sunt oamenii cu care Joan a evoluat, s-a antrenat, a învățat cum să facă această muncă.

Îi sunt mai mult decât prieteni, unii sunt chiar membri ai familiei. Iar istoria ei complicată cu fiecare dintre ei o va face, pe de-o parte, exact CAPCOM-ul de care au nevoie astăzi, iar pe de altă parte, ultima persoană care ar trebui să aibă acest rol.

Misiunea navei este de a lansa Arch-6, un satelit de observare a Pământului pentru marina SUA. Cu toate acestea, ieri, în a doua zi a zborului, în timp ce echipa se pregătea să lanseze Arch-6, clapetele de fixare a încărcăturii nu s-au deschis.

În această dimineață, i-au pregătit pe Vanessa Ford și pe John Griffin pentru o ieșire în spațiu ca să intre în compartimentul de încărcătură și să deschidă manual clapetele.

Joan se alătură echipei în centrul de control al zborului. Îi face un semn cu mâna lui Ray Stone, medicul zborului, și dă din cap către Greg Ullman, cunoscut și ca ECom – responsabil cu întreținerea sistemelor electrice și de mediu, precum și cu consumabilele.

CAPCOM-ul anterior, Isaac Williams, îi dă o informare actualizată cu privire la telemetrie și cronologie. Ford și Griff sunt în costumele lor spațiale. Secvența lor de supraoxigenare va fi completată în șase minute.

Isaac pleacă și Joan își ia locul la consolă.

Jack intră pe circuitul de zbor – la fel și Joan, Ray, Greg și restul echipei de zbor Orion, care este formată din douăzeci de membri, fiecare aflat la propria consolă în sală, susținuți de o echipă de oameni aflați în alte încăperi.

Ford și Griff termină secvența de supraoxigenare și intră în sas, așteptând finalizarea depresurizării pentru a fi gata să funcționeze în spațiu.

Puntea de zbor și puntea mediană – unde astronauții locuiesc și lucrează pe navetă – sunt presurizate pentru a imita atmosfera de pe suprafața Pământului. Dar compartimentul de încărcătură – unde sunt ținuți sateliții până sunt lansați – nu este. Este expus vidului spațial. Ceea ce înseamnă că, dacă Ford și Griff ar intra în el fără costumele lor spațiale, tot oxigenul le-ar fi aspirat instantaneu din plămâni și fluxul sangvin, făcându-i să-și piardă cunoștința în cincisprezece secunde și să moară în două minute.

Corpul uman – așa inteligent cum este – s-a format ca reacție la atmosfera Pământului.

Ar fi ușor să argumentăm că oamenii nu sunt bine echipați pentru a se afla în spațiu. *Orice ar fi dus la proiectarea noastră, nu am fost mențiți pentru asta.* Dar Joan vede situația exact invers.

Inteligența și curiozitatea umană, insistența și reziliența noastră, capacitatea noastră de planificare pe termen lung și abilitatea noastră de a colabora au condus rasa umană până aici.

După estimările lui Joan, nu suntem deloc nepotriviți. Suntem exact cei care ar trebui să fie acolo. Suntem singura formă de viață inteligentă pe care o cunoaștem în galaxia noastră, care a devenit conștientă de univers și s-a străduit să-l înțeleagă.

Suntem atât de hotărâți să aflăm ce se află dincolo de înțelegerea noastră, încât am descoperit cum să călătorim într-o rachetă în afara atmosferei. O abilitate entuziasmantă, care pare să atragă cowboy, dar este cel mai bine realizată de oameni ca ea. Tocilari.

Explorarea spațială este în totalitate un exercițiu de depășit impulsivitatea prin pregătire, iar îndrăzneala prin calm. Pentru o slujbă atât de aventuroasă, poate fi dureros de ancorată în rutină. Toate riscurile sunt gestionate cu atenție, nu se folosesc scurtături. Nu există cowboy aici.

Așa are grijă NASA ca toți oamenii ei să fie în siguranță. Modelele prezvizibile, pregătite pentru fiecare scenariu.

Când în sas se finalizează depresurizarea, Jack îi dă lui Joan undă verde și Joan intră pe circuitul navetei.

Iar acum, Joan este conștientă de propria respirație, de propriul ritm cardiac. Nu pentru că îi este frică de ceea ce implică această misiune – nu există încă niciun motiv logic să-i fie frică –, ci pentru că are emoții de fiecare dată când vorbește cu Vanessa Ford.

— *Navigator*, aici Houston, spune Joan.

— Houston, vă auzim, spune Steve Hagen.

Hank Redmond intervine cu accentul său aspru, de texan.

— Neața, Goodwin.

— Zi palpitantă astăzi, spune Lydia Danes.

— Într-adevăr, așa este, răspunde Joan. Cu multe pe agendă, motiv pentru care mă bucur să vă anunț, Griff și Ford, că vi s-a aprobat ieșirea în spațiu.

— Am înțeles, spune Ford.

— Da, am înțeles, Goodwin, spune Griff. O plăcere să-ți aud vocea.

Acestea sunt ultimele patruzeci și cinci de minute *dinainte*.

De ore întregi, Vanessa Ford are senzori biomedicali pe tot corpul. Aceștia trimit semnalele ei vitale către medicul zborului, care îi monitorizează fiecare respirație. Dar cu mult înainte ca electrozii să-i fie plasați pe corp, Vanessa a fost conștientă că cineva de la sol o urmărește mereu.

Centrul de control știe tot ce se întâmplă pe navetă – temperatura, coordonatele, starea fiecărui comutator. Oriunde se întoarce Vanessa, dă de Houston, care aude și simte tot ce o înconjoară.

Acest lucru nu pare să deranjeze pe nimeni din echipaj atât de mult cât o deranjează pe ea. Dar fiindcă știe că toată lumea îi poate vedea ritmul cardiac – că pot vedea cum reacționează corpul ei de fiecare dată când vorbește Houstonul – simte că nu are unde să se ascundă.

— Mă bucur și eu să-ți aud vocea, Griff, spune Joan. Un început bun de zi aici.

Poate auzi zâmbetul lui Joan. Îl poate simți în vocea ei.

Vanessa întinde mâna și își pune mânușile pe valva sasului de acces către compartimentul de încărcătură. Simte o vibrație în piept. Cu ușile compartimentului de încărcătură deja deschise, doar sasul mai stă între ea și spațiu.

Nu există date despre valva sasului. Este unul dintre puținele lucruri de pe navetă care nu emite propriul semnal. Ceea ce înseamnă că unul dintre ei trebuie să notifice Houstonul că sunt pe cale să o deschidă.

Vanessa se uită la Griff. E bucuroasă că face asta alături de el. Întotdeauna l-a plăcut. Nu doar pentru că amândoi sunt din New England, deși asta ajută.

— Houston, deschidem sasul, spune Griff.
Vanessa începe să deschidă trapa. Încearcă să-și mențină ritmul cardiac constant. A muncit pentru acest moment timp de cinci ani, visând la el aproape toată viața.

Spațiul.

Și ea, și Griff inspiră când pot vedea prin trapă.

S-au uitat prin fereastră, dar nimic nu-i pregătește pentru priveliștea de acum.

Mintea Vanesei rămâne goală. Se văd luminile strălucitoare ale navei, dar dincolo de ele totul este negru. Nu există orizont, doar marginea *Navigator*-ului și apoi neantul întrerupt de stele.

— Uau, spune Vanessa.

Se uită la Griff. Și el este pierdut în priveliștea acestui tablou.

Vanessa se desprinde de navetă și se mișcă prin trapă, pentru a face primul pas în spațiu. Își simte picioarele stabile în timp ce pășește în întineric. Ochii i se măresc la intensitatea acestuia, un vid cum nu a mai văzut niciodată.

Se uită în sus, dincolo de ușile compartimentului de încărcătură, și vede Pământul în depărtare. Norii se întind peste deșerturile din Africa de Nord. Pentru un moment, Vanessa se oprește și privește Oceanul Indian.

De mult timp se bucură să fie deasupra norilor. Dar faptul că se află atât de departe deasupra lor îi taie respirația.

— Dumnezeu! spune Griff.

Vanessa se întoarce spre el. Amândoi sunt legați de navă și Griff se împinge în față.

Ea îl urmează, îndreptându-se direct spre încărcătură. Priveliștea este spectaculoasă, dar adevăratul motiv pentru care se află aici este că nu-și dorește nimic mai mult decât să meșterească la o mașinărie la aproape patru sute de kilometri deasupra atmosferei Pământului.

Ajung la încărcătură și fiecare își ia poziția. Există patru clapete, câte două pe fiecare parte a satelitului.

— Ia-o încet, Ford, spune Griff. O să fiu foarte supărat dacă stabilim recordul pentru cea mai scurtă ieșire în spațiu.

— Nu prea avem cum să tragem de timp aici, spune ea. N-avem mare lucru de făcut, doar să deschidem câteva clapete. Dar bine, sigur.

Folosind o cheie tubulară, Vanessa deschide una dintre clapetele de pe partea ei, apoi trece la cealaltă. Odată deschisă a doua clapetă pe partea ei, așteaptă un moment scurt ca și Griff să o deschidă pe a doua de pe partea lui.

Când termină, el oftează.

— Houston, clapetele au fost deschise, în mare parte datorită eficienței strălucite a Vanesei Ford.

— Am înțeles, *Navigator*. Bravo! spune Joan. Și apoi, după un moment: *Navigator*, costumele mai rezistă câteva ore, așa că e mai bine să vă ținem în sas în timp ce pornim acțiunea, în caz că mai avem nevoie de voi.

— Eiii, zice Griff. Ce drăguț din partea voastră!

— Păi, spune Joan, ne sunteți dragi aici, pe Pământ.

— Și voi nouă, Houston, zice el. Am înțeles. Eu și Ford rămânem în sas.

Plutesc înapoi. Griff o lasă pe Vanessa să intre prima și apoi i se alătură. Se duce să închidă trapa. Dar apoi se oprește și se uită la Vanessa. Ridică din sprâncene.

Protocolul este să închidă acea trapă. Dar dacă o lasă deschisă, vor putea să vadă cum este amplasat satelitul.

Vanessa nu vrea să-i mintă pe cei de la Houston. Totuși, îi scapă un zâmbet. Griff îi zâmbește înapoi și își ia mâna de pe trapă. Nu o închide.

— Houston, suntem în sas, spune el.

Amândoi își îndreaptă atenția spre trapa deschisă. Se uită cum placa de basculare este ridicată în poziție pentru a elibera satelitul.

— Houston, suntem mulțumiți de unghiul satelitului, îl aude Vanessa pe Steve spunând.

Se gândește la ultima lor noapte înainte de misiune, când erau în carantină la Cape Canaveral. Steve petrecuse o oră la telefon cu Helene. Hank era nervos, pentru că aștepta să o sune pe Donna. Dar Steve stătea acolo sprijinindu-se de blatul de bucătărie, răzând cu soția lui. Vanessa ascultase mai mult decât ar fi trebuit, probabil. Părea atât de ușor pentru Steve să-și arate ambele părți ale personalității în același timp – bărbatul de la sol și comandantul care trebuie să fie aici sus. În ce o privește, aceste două dimensiuni au fost întotdeauna în conflict.

— Suntem autorizați să amplasăm încărcătura?

— Afirmativ, *Navigator*, spune Joan. Sunteți autorizați să amplasați.

Lydia este la sistemul de manipulare la distanță, RMS. Ea va elibera satelitul.

— Am înțeles, Houston, spune Lydia. Mă pregătesc de amplasare.

— Am înțeles, *Navigator*.

Există două cabluri explozive care țin Arch-6 în compartimentul de încărcătură. Vanessa și Griff se uită cum unul este detonat conform planului.

Dar apoi, rapid, al doilea cablu explodează cu o străfulgerare pe care Vanessa nu a mai văzut-o niciodată. Nu seamănă deloc cu simulările lor. Exploziile sfâșie benzile metalice din jurul satelitului în bucăți. Resturile zboară în toate direcțiile.

Vanessa nu poate spune ce s-a întâmplat. Tot ce poate vedea este străfulgerarea metalului și apoi un geamăt scos de Griff, de parcă i-a fost scos aerul din plămâni.

Se întoarce și vede o tăietură sub inelul de la talia costumului său. În câteva secunde, expunerea la vid îl va ucide. El își pune mâna pe costum pentru a acoperi gaura.

— Sunt OK, îi spune.

Amândoi știu că mâna lui apăsată pe costum este suficientă pentru a-l salva pentru moment. Dar vocea lui e doar o șoaptă subțire și aspră, ca și cum și-ar fi consumat tot aerul dintr-o suflare.

Apoi începe să sune o alarmă, una pe care Vanessa o recunoaște, dar nu o poate localiza. Și abia când Steve, Hank și Lydia încep cu toții să strige, ea înțelege că naveta a fost lovită a doua oară.

Când sună alarma, Joan respiră adânc, încercând să gândească limpede. Când Greg se ridică, ea simte un gol în stomac.

— Echipaj, aici Eecom. Observăm un dp/dT negativ. Presiunea scade rapid.

Jack întreabă:

— La cât suntem?

Înainte ca Greg să poată răspunde, se aude prin circuit vocea lui Hank, calmă, dar tăioasă.

— Houston, aici *Navigator*. Avem o scurgere în cabină. Putem simți depresurizarea rapidă.

— Am înțeles, *Navigator*, spune Joan.

Își păstrează vocea calmă, dar trebuie să ia o decizie. Se uită la Jack. Jack se întoarce spre ea, cu privirea concentrată.

— Spune-le că au o spărtură. Judecând după rata de depresurizare, ar putea fi de vreo doisprezece milimetri. A fost perforat învelișul unde pe peretele din spate, cel mai probabil – puntea mediană sau puntea de zbor. Au confirmare vizuală?

Joan transmite întrebarea.

— Negativ, Houston, spune Hank. Nu vedem nicio spărtură.

Jack continuă:

— Spune-le să dea jos tot de pe pereți: dulapuri, pașouri, orice pot scoate pentru a expune învelișul, să dea jos totul!

— Am înțeles, spune Joan.

Jack continuă:

— Țineți-i pe Ford și pe Griff în sas, dar începeți presurizarea cât mai repede posibil. Spune-le celor din *Navigator* că trebuie să introducă oxigen și să deschidă sistemele de azot 1 și 2 către cabină pentru a alimenta scurgerea până găsim spărtura!

Joan informează echipajul. Clar, concis, calm. *Aceasta este NASA. Avem un plan pentru așa ceva.*

— Înțeles, spune Hank în timp ce echipajul se pune pe treabă. Deja ne ocupăm de asta.

Greg intervine:

— Echipaj, ECom, nu observăm o schimbare pozitivă în rata de scurgere. Presiunea continuă să scadă.

Joan știe că Hank este cel care se ocupă, probabil, de alimentarea cu oxigen și azot, în timp ce Steve și Lydia scot totul de pe pereți – straturile de cabluri, sacii de dormit – cât de repede pot. Există atât de multe lucruri care câpтуșesc spațiul limitat al navei orbitale și ei smulg totul, căutând spărtura. Fiecare secundă care trece o lasă încremenită. Se uită la Jack. Dar Jack se uită la Greg.

— Nu este în partea din spate a punții de zbor! strigă Steve.

— Scot dulapurile de pe puntea mediană! strigă Lydia.

Greg se uită la Jack și clatină din cap. Jack lovește cu palma partea de sus a consolei și se uită la Sean Gutterson, care este responsabil de sistemele mecanice, de întreținere, de brațul robotic și de echipaj.

— RMU, ce poți să ne spui? Ce nu văd ei? Am nevoie de ceva! Avem doar câteva secunde!

Toată lumea e în picioare. Joan de-abia își poate auzi gândurile. A trecut prin simulări ca aceasta, cu presiunea scăzând rapid și fără nicio modalitate de a o stabiliza.

Acestea s-au terminat doar când scurgerea a fost găsită. Sau când echipajul a murit. *Aceasta este NASA. Avem un plan pentru așa ceva.*

Vanessa a închis trapa și sasul se presurizează.

Dar în timp ce Vanessa îl privește pe Griff, își dă seama că acesta își pierde cunoștința. Își strecoară mâna sub a lui, o apasă pe gaura din costumul său și îi aplică presiune pe partea inferioară a abdomenului.

— Griff, Griff, spune ea. Niciun răspuns. John Griffin, mă auzi?

El clipește și ea nu poate spune dacă o face intenționat.

— Mă ocup eu, îi zice. Am eu grijă de tine.

Nu reține momentul exact când el își pierde cunoștința. Doar că, după puțin timp, mâna lui cade moale și acum mâna ei este singurul lucru care îl ține în viață până când revine presiunea din cabină în camera de decompresie. Verifică să nu fie posibile urme de sânge sub costumul lui. Nu vede nimic. Poate auzi agitația și vocile colegilor ei de echipaj, care încearcă să se coordoneze. Vocea lui Steve o liniștește, dar cea a Lydiei începe să crească în intensitate. Curând, își dă seama că nu l-a mai auzit pe Hank vorbind de cel puțin treizeci de secunde. Acel moment devine din ce în ce mai lung. O cuprinde un sentiment de neliniște.

Când avea șase ani, mama ei a anunțat-o că tatăl ei a murit. Nu-și amintește ce i-a zis. Își amintește doar că, înainte să spună ceva, mama s-a uitat la ea, fără să poată rosti vreun cuvânt. A fost un moment scurt, probabil doar o secundă. Dar Vanessa a știut că s-a întâmplat ceva rău. Și nu prin ceea ce i-a spus mama ei, ci prin tăcerea care precedase cuvintele. Vanessa se gândește la acea tăcere acum.

Ray se ridică.

— Echipaj, aici medicul. Ritmul cardiac al lui John Griffin scade.

Joan a încercat să-și încetinească respirația, să-și gestioneze propriul ritm cardiac. Dar acestea nu mai răspund la comenzile ei.

— Hank și-a pierdut cunoștința, spune Lydia prin circuit.

Și apoi continuă:

— Cred că și Steve la fel.

Jack pălește. Se uită la Joan.

— Rămâi cu Danes.

— Înțeles, *Navigator*, spune Joan pe circuit, rostind fiecare cuvânt cu greutate. Te auzim.

Jack intervine:

— Ține-o pe Danes pe poziție la scurgere. Dar trebuie să se asigure și că azotul este la maximum. Ține-o pe Ford cu Griff în sas.

— Înțeles, spune Joan, apoi revine pe circuitul Navetei. *Navigator*, aici Houston. Danes, trebuie să găsești scurgerea cât mai curând posibil. Vedem că azotul este direcționat, dar nu observăm o creștere a presiunii în cabină.

— Cred că am... vocea Lydiei se întrerupe.

— *Navigator? Navigator*, aici Houston, mă auzi? spune Joan.

Nimic.

— Lydia Danes, mă auzi?

Nu vine niciun răspuns. Acest lucru i se pare inevitabil lui Joan acum, deși cu doar o secundă în urmă ar fi spus că este aproape imposibil. Pierderea tuturor celor trei din cabină era ceva ce se putea simți ca

o teamă reală, dar care nu s-ar materializa niciodată în realitate. Joan se apleacă în față.

— *Navigator*, aici Houston, răspunde.

Ray intervine:

— Echipaj, aici medicul. Având în vedere rata cu care a scăzut presiunea, Hagen, Redmond și Danes sunt cu siguranță inconștienți, suferind de embolie gazoasă. Dar, ținând cont de durata expunerii, cred că ar putea fi morți.

Joan poate simți greutatea acestui moment care pune stăpânire pe trunchiul ei cerebral, făcându-i gâtul rigid, capul greu. Greg raportează:

— Echipaj, ECom, presiunea din cabină crește.

— Crește? Confirmă, te rog, spune Jack.

— Crește, domnule. PSIA¹ revine la niveluri normale.

— Danes a găsit spărtura, murmură Jack.

Joan revine pe circuit.

— *Navigator*, aici Houston. Poți confirma că ai găsit spărtura și ai reparat-o?

Ray spune:

— Nu va putea să răspundă.

— Lydia, răspunde, zice Joan din nou.

Nimic. Nimic. Nimic. Și apoi vocea Vanessei.

— Houston, spune ea. Cred că sunt singura rămasă.

¹ Livră pe țol pătrat, unitate de măsurare a presiunii (n. red).

CU ȘAPTE ANI ÎN URMĂ

Sora mai mică a lui Joan, Barbara, o sunase într-o dimineață ca să-i povestească despre o reclamă pe care o văzuse la televizor noaptea târziu.

— A spus: „Aceasta este NASA ta“.

— Ce? a întrebat Joan.

Era în bucătărie, turnându-și o ceașcă de cafea, ținând telefonul între umăr și ureche. Era pe cale să plece spre mașină. Primul curs din acea zi, de la Universitatea Rice, era un curs introductiv despre cosmos, pentru studenții din primul an, de la toate specializările. Deși avea un doctorat axat pe analiza structurilor magnetice din coroana solară, își folosea expertiza ca să le predea tinerilor de optsprezece ani definiția unui parsec¹. Dar, după cum i-a subliniat șeful departamentului când ea a cerut delicat o altă funcție, „cineva trebuie să o facă și pe-asta“. Se pare că acel cineva era, din întâmplare, singura femeie din departament.

— Ce vrei să spui cu „aceasta este NASA ta“?

— Așa a spus femeia aia din *Star Trek*. Stai puțin, am notat undeva. Am văzut reclama când o legănam pe Frances ca să adoarmă, dar am reușit să pun mâna pe un pix înainte să se termine. Uite aici: „Aceasta este NASA ta, o agenție spațială angajată în misiunea de a îmbunătăți calitatea vieții pe Pământ chiar acum“. Era Nichelle Nichols, așa o cheamă! Am înnebunit, auzi! Recrutează astronauți. Oameni de știință. Pentru a merge în spațiu. Au spus în mod deosebit că vor femei.

Joan a pus capacul pe cana de cafea.

— Au spus oameni de știință femei?

Când Joan avea doisprezece ani, citise un articol de ziar care vorbea despre FLATs – *First Lady Astronaut Trainees* (Primele femei instruite ca astronauți), cunoscut și sub numele de programul Femei în Spațiu. Era vorba despre un grup de treisprezece femei care au fost testate și pregătite în privat de William Randolph Lovelace II, medicul care a ajutat la selectarea astronauților din programul Mercury. O făcuse pe cont propriu, în afara NASA, în speranța că organizația ar putea recunoaște potențialul candidatelor de sex feminin. Dar articolul în care Joan a citit pentru prima dată despre program a fost și acela în care a aflat despre sfârșitul său. FLATs avea nevoie de aprobarea NASA pentru a li se acorda permisiunea de a-și finaliza testarea la Școala Navală de Medicină Aviatică. Cu câteva zile înainte de a finaliza programul, au fost notificate că NASA nu va aproba cererea. O audiere în Congres, în care multe dintre femei au depus mărturii cu privire la discriminarea de gen, nu a schimbat cu nimic decizia administratorului NASA. John Glenn a fost chiar citat spunând că faptul că femeile nu sunt acceptate ca astronauți „este un dat al ordinii noastre sociale“.

Joan petrecuse o viață întreagă studiind stelele, dar nu se mai imagina într-un costum spațial de foarte mult timp.

— Au zis în mod clar om de știință și au zis în mod clar femei, a spus Barbara.

Joan a pus jos cafeaua și a luat telefonul de la umăr în mână.

— Chiar crezi că aș putea fi astronaut? a întrebat Joan.

— Tu studiezi stelele. Pe cine altcineva ar putea să caute?

— Nu știu. Eu... Chiar crezi că ar trebui să aplic? a întrebat Joan.

Barbara a oftat.

— Of, las-o baltă. I-ai omorât tot farmecul, a spus și a închis telefonul.

Când și-a dat seama că sora ei i-a închis, Joan a luat telefonul de la ureche, l-a pus încet în furcă și a ținut mâna pe el o clipă, privind receptorul.

Două săptămâni mai târziu, fără să-i spună Barbarei, a solicitat un formular de înscriere. În timp ce-l completa, Joan abia dacă putea să-l privească cu atenție. *Eu, astronaută*. Și totuși...

A mers la bibliotecă pentru a face copii Xerox ale documentelor ei și le-a îndesat într-un plic maro B4 – rezumatul de până atunci a tot ceea ce realizase pe Pământ.

¹ Unitate de măsură folosită în astronomie pentru a determina distanța dintre stele (n. red.).

A mers cu plicul la oficiul poștal și, fără să-și permită să prelungească agonia, l-a aruncat în cutia poștală.

În ianuarie, Joan a ieșit pe ușa din față în drum spre universitate, ca să predea un alt curs introductiv, și a văzut un ziar pe alee. L-a ridicat și a observat titlul:

„NASA ALEGE 35 DE NOI ASTRONAUȚI CANDIDAȚI, INCLUSIV ȘASE FEMEI.“

A înghițit în sec și au început s-o usture ochii. S-a urcat în mașină, a aruncat ziarul pe scaunul pasagerului și s-a uitat la volan timp de șaptesprezece minute. A fost singura dată în cariera ei când a întârziat la un curs.

Un an mai târziu, în 1979, Joan tocmai intra în salon când l-a auzit pe dr. Siskin, șeful departamentului ei, menționând unui coleg profesor că NASA și-a deschis din nou aplicațiile pentru astronauți – și că erau în căutare mai ales de astronomi și astrofizicieni. S-a prefăcut că își caută prânzul în frigider, dar, de fapt, și-a analizat opțiunile. Zece minute mai târziu, era la biroul ei, scriind pentru a solicita un alt formular de înscriere.

În acel an, au fost invitați o sută douăzeci și unu de candidați – în grupuri de douăzeci – pentru o săptămână de interviuri la Centrul Spațial Johnson.

De data aceasta, printre ei s-a numărat și Joan.

În prima seară, Joan s-a cazat la Sheraton Kings Inn și s-a instalat în camera ei. A ajuns cu zece minute mai devreme la inițierea de seară.

A fost a treia persoană care s-a așezat. Cei doi deja așezați erau bărbați și ambii păreau a fi militari. Apoi, chiar în urma lui Joan, o altă femeie a intrat în cameră. Femeia avea părul castaniu, ondulat, și ochi căprui, care arătau deosebit de interesant, fiind scoși în evidență de cămașa oliv cu nasturi pe care o purta. Avea la gât un lăntișor subțire de aur fără pandantiv. S-a așezat la doar câteva locuri depărtare de Joan. Această femeie nu a zâmbit și nici nu a salutat. Joan nu avea niciun motiv special să simtă vreo conexiune cu ea, cu excepția faptului că, acum, nu mai era singura femeie din încăpere.

A urmărit mai mulți oameni care au intrat. Curând, a reușit să-și dea seama cum stăteau lucrurile: erau oameni de știință sau militari. Mai târziu, Steve Hagen a făcut lucrurile și mai clare.

— Corpul de astronauți are două tipuri de membri: tocilari și soldați.

Totuși, în acea seară, Joan nu a putut să-și dea seama din ce categorie făcea parte femeia în cămașa oliv. Un bărbat și-a dres glasul în față. Avea părul grizonant, tuns scurt și pieptănat pe o parte, și o mustață care începea, de asemenea, să încărunească.

— Sunt Antonio Lima, director de zbor la departamentul pentru astronauți, a spus el, stând în picioare în centrul sălii. Bun venit tuturor!

Joan s-a uitat în jur, încercând să-i privească pe toți din ceea ce își imagina că ar putea fi perspectiva lui. Probabil că i se păreau cu toții atât de neexperimentați.

— Dacă vă aflați astăzi aici, înseamnă că sunteți unii dintre puținii candidați selectați, pe care îi considerăm a fi un avantaj pentru NASA și pentru această națiune. Pe parcursul săptămânii următoare, vă vor fi evaluate abilitățile și modul în care acestea ar putea fi un beneficiu pentru Corpul de Astronauți. Candidații noștri astronauți – aceia dintre voi care sunteți suficient de norocoși încât să fiți selectați pentru a vă alătura pregătirii NASA – trebuie să fie în formă fizică și mintală bună și pregătiți la superlativ pentru sarcina care îi așteaptă.

Chiar atunci, un bărbat s-a strecurat în încăpere, ocupând scaunul cel mai apropiat de ușă. Joan s-a uitat la ceasul de la mână. A întârziat două minute. Cu siguranță, omul știa că e terminat.

— Vă aflați aici, a continuat Antonio, pentru că NASA este pe cale să înceapă cea mai mare și revoluționară acțiune de până acum: programul de nave spațiale. Până acum, explorarea spațiului a fost constituită din excepții. A fost rară. În curând, va deveni ceva obișnuit.

Antonio a ridicat o husă de pe șevalet și le-a arătat un plan al unei nave spațiale. Toată lumea din sală s-a aplecat înainte. Joan era familiarizată cu conceptul navei, dar i-a crescut pulsul la gândul că avea să învețe atâtea detalii despre funcționarea ei.

— Navetele sunt primele nave spațiale din istoria NASA concepute pentru a fi refofosibile, a spus el. Cu o flotă de nave, putem zbura repetat pe o orbită joasă în spațiu. Lansările vor avea loc lunar, chiar săptămânal. Vom transporta încărcături pentru a le amplasa în spațiu. Vom efectua experimente. În cele din urmă, credem că vom stabili o prezență permanentă în spațiu, inclusiv o Stație Spațială și zboruri cu echipaj uman spre Marte, dezvoltate pe baza misiunilor navei pe care le implementăm astăzi.

Antonio a pus mâna pe indicatorul de la șevalet.